

Milkowski Trwitzen Abbau

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Gazeta Olsztyńska” z dod. „Przyjaciel Dzieci” wychodzi codziennie z wyjątk. niedziel i świąt i koszt. na miesiąc październik z odnosz. do domu 18.030.000 mk., do Polski 36.000.000 mk. lub 75000 mkp., które należy wpłacić na nasze konto w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 45 mk. za rządęk jednołamowy. Wiersz reklamowy 200 mk. razy 50.000 wedle klucza związku wydawców gazet. Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlenstr. 2. Telefon 531. Pocztove konto czekowe: Königsberg 19 466.

Rok XXXVII.

Olsztyn, na czwartek 1 listopada 1923 r.

Nr. 247.

Nowy rząd Polski.

Rekonstrukcja gabinetu. Wchodzi w jego skład: Roman Dmowski, Wojciech Korfanty, Stanisław Grabski i Alfred Chłapowski. Rozszerzenie podstaw rządu. Gabinet naprawy skarbu.

Ważne sprawy dzieją się w Warszawie. Otóż telegramy:

Warszawa. (PAT). Na wniosek prezesa Rady ministrów p. prezydent Rzpl. Polskiej postanowieniem z dn. 27. paźdz. 1923 zwolnił zgodnie z prośbą dr. M. Seydę z urzędu min. spr. zagr. prof. dr. Głabińskiego z urzędu min. wyznań relig. oraz oświaty publicznej i p. Gościeckiego z urzędu ministra rolnictwa i dóbr państwowych. Równocześnie zamianował na wniosek prezesa rady ministrów Pan Prezydent Rzpl. Polskiej posła na Sejm Rzpl. Polskiej dr. Alfreda Chłapowskiego ministrem rolnictwa i dóbr państwowych.

Warszawa, 27. 10. (AW.) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał następujące nominacje: Dmowski minister spraw zagranicznych. St. Grabski minister oświaty, Korfanty zastępca prezydenta ministrów, Chłapowski, minister rolnictwa, Jerzy Michalski przewodniczący rady finansowej, która utworzona zostanie z 4 członków partji rządzących.

Warszawa, 28. 10. (AW.) „Naród polski przechodzi najtrudniejszy okres, od czasu uzyskania niepodległości, co jest głównym powodem, dla którego na czele społeczeństwa stanąć muszą najczystszy i najczystszy charakter.

W taki sposób wyjaśnia „Gaz. Warszawska”, organ rządowy, przyczynę wczorajszej rekonstrukcji gabinetu, dodając, że cele polityczne zrekonstruowanego rządu pozostaną takie same, jak dawniejsze. Będzie on gabinetem naprawy skarbu.

Dzienniki podkreślają, iż obecny gabinet jest znacznym posunięciem naprzód w kwestji naprawy skarbu. Do rządu bowiem weszli ludzie, cieszący się popularnością w kraju i znani powszechnie zagranicą jako najlepsi politycy polscy. Ma to ogromne znaczenie dla Polski, gdyż niewątpliwie pożyczka zagraniczna, o którą zabiega Polska, łatwiejszą będzie do uzyskania, gdy na czele rządu stoją ludzie, do których zagranicą ma zaufanie.

Z drugiej strony obecny gabinet uzyskał na stałości parlamentarnej. Wszedł do niego bowiem przedstawiciel stronnictwa agrarjuszy, które dotychczas, chociaż udzielało poparcia rządowi, trzymało się w stosunku do niego w pewnej rezerwie.

Warszawa. (AW.) Roman Dmowski, obecny minister spraw zewnętrznych, liczy lat 59. Ukończył studia na Uniwersytecie Warszawskim, był więziony przez rząd rosyjski za robotę polityczną. Podczas wojny rosyjsko japońskiej jeździł do Japonji, prowadząc akcję poprawy losu jeńców Polaków w armji japońskiej. Był posłem do Dumy rosyjskiej. Podczas wielkiej wojny był tworcą Polskiego Komitetu Narodowego, instytucji, reprezentującej naród polski w koalicji. Podpisał on w imieniu Państwa polskiego traktat wersalski. Był również jednym z twórców armji polskiej we Francji. Jest dr. honorowym uniwersytetu w Cambridge i uniwersytetu w Poznaniu, oraz autorem wielu rozpraw politycznych. w ciągu ostatnich 4 lat nie brał udziału czynnego, lecz jest faktycznym przywódcą nar. demokracji i wpływał nieurzędowo na posunięcia polityczne swego stronnictwa.

Stanisław Grabski, minister oświaty, jeden z przywódców narodowej demokracji, jest rodzonym bratem ministra skarbu Grabskiego. Ukończył studia w Szwajcarii i był profesorem ekonomji na uniwersytetach w Dublinie i we Lwowie. Był posłem do Dumy rosyjskiej i autorem szeregu prac ekonomicznych. De legat rządu polskiego podczas rokowań polsko rosyjskich w Rydze.

Wojciech Korfanty, znany działacz górnośląski, był posłem do sejmiku pruskiego i parlamentu niemieckiego, komisarzem piebiscytowym na Górnym Śląsku i odegrał poważną rolę w powstaniu górnośląskim.

Alfred Chłapowski, minister rolnictwa, ukończył studia w Monachium i jest jednym z przywódców stronnictwa agrarjuszy. Był on posłem do parlamentu niemieckiego.

Trzydniowy strejk generalny w Saksonji.

Drezno, 30. 10. Rozpoczął się tutaj dziś 3 dniowy strejk generalny protestujący przeciwko złożeniu z urzędu gabinetu Zeignera. Wszelkie zebrania polityczne są zakazane.

Przed ustąpieniem gabinetu Dr. Stresemanna?

Berlin, 30. 10. „Vorwärts” donosi, że wczoraj wieczorem zebrał się gabinet na naradę. Ministrowie socjaldemokratyczni wyrazili swe oburzenie z powodu drezdeńskiej gospodarki komisarza rządowego i generała Müllera. Zastrzegli sobie decyzję interesom partyjnym odpowiadającą. Donoszą również, że minister obrony krajowej Geisler nagle zachorował.

Międzysojusznicza Komisja Reńska uznaje wolną Republikę Reńską.

Koblencja, 30. 10. W Akwizgranie obwieszono, że międzysojusznicza Komisja Reńska uznała wolną Republikę Reńską i mianowała komisarzem rządowym p. Deckera.

Bonar Law umarł.

Londyn, 30. 10. Bonar Law umarł dzisiaj. Bonar Law był poprzednikiem obecnego premiera angielskiego Baldwina. Zmarł na zapalenie płuc w 65 roku życia.

Nasze życzenia.

Gdy minister spraw zagranicznych p. Seyda objął urzędowanie, wyraziliśmy z nominacji nasze żywe zadowolenie. Wotaliśmy również: Dmowski na front! Życzyliśmy sobie, aby najdzielniejsi, najwybitniejsi i najszlachetniejsi ludzie stanęli na czele państwa. Wyraziliśmy również życzenie, aby ministerjum komunikowało się i było w ustawicznej łączności z ludźmi najdzielniejszymi, najpoważniejszymi i najszlachetniejszymi w Polsce bez względu na przynależność partyjną. Nafront wszyscy obywatele, którzy pragną dobra i szczęścia Rzeczypospolitej Polskiej. Życzenia nasze się wypełniają.

U steru Polski stanęli mężowie, którzy zasługują na zaufanie całego narodu polskiego. Rząd polski składa się dziś z mężów, którzy nikogo od siebie nie odepchną, lecz pracować będą wspólnie z całym narodem. Każdy bez względu na przynależność partyjną ma w Polsce sposobność do zadokumentowania, czy chce iść z Ojczyzną czy przeciw Ojczyźnie. Opozycja jest i dziś potrzebna, ale opozycja lojalna wobec ideału całego narodu polskiemu drogiego, wobec Polski, a Polska to — wielka rzecz.

Nowy rząd niech stanie na wyżynach. Niech wypieni wszelkie chwasty. Niech czuwa nad tem, ażeby w Polsce tylko ludzie z charakterem zajmowali nietylko stanowisko, wpływowo, ale nawet także pod rządne.

Nowy rząd niech stanie na mocnym gruncie sprawiedliwości, niech stanie ponad partjami politycznymi, niech czuwa nad dobrem i całością Rzeczypospolitej Polskiej.

W tej myśli życzymy nowemu rządowi polskiemu Błogosławieństwa Bożego!

Prusy Wschodnie.

(Przez „Obserwatora”).

„Stresemanns politischer Selbstmord“ czyli pan von Gerlach przejrzał, ale za późno . . .

Wyraziliśmy swego czasu zdziwienie nasze, że nadzwyczaj zdolny polityk niemiecki p. von Gerlach w „Die Welt am Montag” tak energicznie i z takim zapalem lansował kandydaturę Dr. Stresemanna jako zbawcę Niemiec. Przepowiedzieliśmy rozczarowanie

p. von Gerlacha. Dopiero w najnowszej „Die Welt am Montag” pan von Gerlach oczy otworzył i pyta się w artykule „Stresemanns politischer Selbstmord” z naiwnem ale szczerem oburzeniem: „Jakiż diabeł opanował p. Stresemanna, gdy on wygłaszał swą przemowę w Hagen? Jeżeli takich mów potrzeba było w Niemczech, natenczas nie potrzeba było p. Cuno zastępować p. Stresemannem. Zewnętrznie politycznie i wewnętrznie politycznie musiała ta mowa bardzo fatalnie oddziaływać”. (Zob. 244 numer „Gazety Olsztyńskiej”).

Jeremjadów pana von Gerlacha na temat polityki Dr. Stresemanna powtarzać nie będziemy. Dość powiedzieć, że p. von Gerlach powiada przy końcu artykułu: „Albo — z Saksonją front przeciwko Bawarii, albo — Nationalisten, macht euren Dreck alleine!”

Niemcy są w Istocie dziećmi politycznymi. Dr. Cuno i Dr. Stresemann. Dr. Cuno rozpoczął a Dr. Stresemann kończy jego dzieło. A naród niemiecki, a raczej republikanie w Niemczech, otwierają jak zawsze oczy, gdy już zbyt, albo już zapóźno . . . Nie mówimy już o centrowcach, gdyż ci nie wchodzi już wcale prawie jako politycy w rachubę. To manekiny polityczne. Ale socjaldemokracja niemiecka. Błąd popełniała za błędem, a wstępując do gabinetu Stresemanna popełniła wprost — harakiri.

Czyż nasi niemieccy demokraci i republikanie dotychczas poznać nie zdołali partji, której przywódcą jest Dr. Stresemann? Obserwowali przecież tę partję w czasie wojny i po wojnie.

Gwiazdo spadająca . . .

Widmo polsko-litewskie w Prusach Wschodnich.

W Elku na Mazurach urządzili nacjonaliści skrajni zebranie, na którym przemawiał Dr. Preyer, profesor z Królewca. Znany już dobrze „polityk”, której pragną nacjonaliści niemieccy. Przytoczmy więc tylko najciekawsze zdania z mowy Dr. Preyera. Otóż pan ten podług „Lycker Zeitung” powiedział między innymi co następuje:

„Poincaré, największy francuski mąż stanu (oho!) po Napoleonie I zdążył do celu, którym jest zgnębienie i poćwiartowanie Niemiec. Wielu z nas sądzi, że Niemcy z 60 milionami mieszkańców zginąć nie mogą. O, tak! Jak dawniej wiekie państwo perskie, państwo asyryjskie, państwo rzymskie, tak samo może dziś i państwo niemieckie zginąć, znaleźć swoją śmierć polityczną. Gdy to nastąpi, natenczas i Prusy Wschodnie staną się pastwą swoich sąsia-

Zamówienie „Gazety“ na listopad.

Ich bestelle hiermit für den Monat November 1923
die polnische Zeitung

„Gazeta Olsztyńska“

aus Allenstein mit Zustellung und zahle
1 157 000 000 Mark.

(Imię, nazwisko i adres (Vor- und Zuname und Adresse))

Obige 1 157 000 000 Mk. erhalten zu haben bescheinigt

BANK LUDOWY

E. G. m. u. H.
w OLSZTYNIE

pląci od depozytów:

za wypow. rocznem	600 0/0
„ „ półrocznem	500 0/0
„ „ kwartalnem	400 0/0
„ „ dziennem	180 0/0

Zarząd.

Steffen. Malewski. Żurawski.

Włosie końskie i szczecinę kupuje dla
własnego
wyrobu M. Loewy, fabryka szczotek, ul. Prosta 32

Polecam następujące książki:

Brewiarzyk Tercyarski

Kwiat Seraficki

Kwiatek Tercyarski

Książeczka św. Antoniego
z Padwy

Książeczka do M. B. Bolesnej

J. Pienięzna, Olsztyn

Zaproszenia weselne
:: zawiadomienia ::
o zureczynach i ślubie

wykonuje szybko i austownie

Drukarnia
„Gazety Olsztyńskiej“

Kartki do Różańca św.

(białe) nadeszły.

Cena 50 000 mk., z przesyłką 52 000 mk.

Do nabycia

w księg. Gazety Olsztyńskiej!

Komisja Organizacyjna Towarzystw Młodzieży Polskiej na Warmję

urządza

w niedzielę 4. listopada br. o godzinie 4-tej po południu
w ubikacjach Hotelu International w Olsztynie

Teatr i zabawę

PROGRAM:

1) **Przywitanie gości.**

2) **Bankructwo partacza**

Komedja opera w 1 akcie.

OSOBY: Kopytowicz, cechmistrz szewski
Dratewka, partacz szewski
Grzegorz, mąsztalcz
Franiusia, córka Kopytowicza
Oberzysła z pod czarnego osła
(Scena na ulicy przed domem Dratewki).

3) **Pantomina indyjska** (taniec solowy)

4) **Śpiew 4-głosowy**

5) **Deklamacje**

6) **Podejrzana osoba**

arcywesola komedja w 1 akcie.

OSOBY: p. Florjan, kapitalista
Joanna, jego żona
Zdziebko, służący
Grzemysławski, krewny Florjana
Marja jego córka
Filip sługa sąsiedniego państwa
(rzec dzieje się w Krakowie w salonie p. Florjana)

7) **Tańce solowe** a) Czardasz

b) Kozak

8) **Śpiew 4-głosowy**

9) **Tańce i zabawa z różnymi niespodziankami.**

Zastrzega się zmiany oraz rozszerzenie programu
Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

Zarząd

Komisji Organizacyjnej Towarzystw Młodzieży
na Warmję.

Ceny miejsc 5, 3 i 1 miljard.

USTAWY

DLA

TOWARZYSTW LUDOWYCH

MA NA SKŁADZIE

księgarnia J. PIENIEŻNEJ w OLSZTYNIE.

Elementarz toruński

egz. po 3 milj. mk. poleca

Księgarnia Gazety Olsztyńskiej.

GROMNICE

poleca

Księg. J. Pienięznej, Olsztyn

Wiazarki

(pamiętki Chrztu św.) polskie i niemieckie
poleca

Księgarnia Gazety Olsztyńskiej.

Nowy system odpłaty!

Wykonuje dla każdego

ELEGANCKA GARDEROBE

bez kawentów, bez weksla

po stałej cenie

Franz Milk, mistrz

krawiecki

ul. Hindenburgstr. 10 (dawniej Soldatenheim)

Garderoba dla pań i panów.

mundury, ubrania szportowe i myśliwskie.